→ Fotoğraflar: **Hüseyin ALSANCAK**

Zeytin hasadı başlıyor. Ancak doğanın bizlere cömertçe sunduğu zeytinleri yeterince değerlendiremiyoruz. Her hasat döneminde gündeme gelen kronik sorunlar, yavaş da olsa çözülüyor ama bu yeterli olmuyor. Bu hasat dönemine damgasını vuracak tartışmaların odağında coğrafi işaret olacak. Bu dönemde ayrıca zeytinciliğin desteklenmesi amacıyla fidan dağıtımına hız veriliyor

Dağa taşa zeytin dikin!

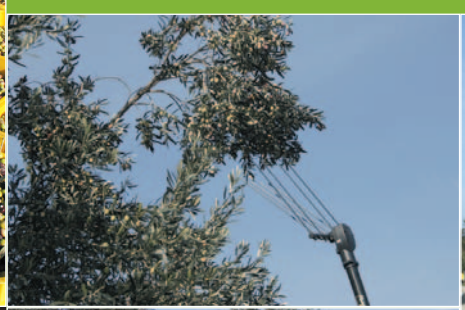
Türkiye genelinde yaklaşık 100 milyon zeytin ağacı var. Bu yıl İzmir Ticaret Borsası'nın verdiği bilgiye göre 1 milyon 223 bin 686 ton zeytin elde edilecek. Kıyı bölgelerinde yapılaşma ve ağaçların eski olmasından dolayı, zeytin fidanı dikimine hız verilmesi gerekiyor. Bu arada, 2005 yılında sadece İzmir'de 880 bin adet zeytin fidanı dağıtıldı.

Zeytinin ve zeytinyağının yüzyıllardır sürmekte olan önemi ve özelliği, günümüzde gittikçe daha anlaşılır hale geliyordur. Bu özel meyve ancak dünyanın belirli bölgeleride yetişiyor. Bu ülkeler de esas olarak Akdeniz kıyısında yer alıyor. Türkiye bu şanslı ülkelerden biri... Zeytin üretiminde Avrupa Birliği'nden sonra ikinci sırada bulunuyor.
Türkiye'de geçtiğimiz on yıl içerisinde, zeytin tarımında önemli adımlar attı. Ayrıca kalite ve miktar açısından ürettiği sofralık zeytini dünyanın her bölgesine satabilecek teknoloji ve kapasiteye sahip tesisler kuruldu. Zeytinyağında ise ilerleme dikkat çekiyor. Dünya standartlarında sıkma, rafinasyon ve paketleme yapan pek çok kurum yerini aldı ve başarılı bir şekilde faaliyetlerini sürdürüyor.

GELECEĞİ PARLAK TARIM ÜRÜNÜ ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI

Bununla birlikte, Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda da bu alandaki gelişmesini hızlı sürdürebilmesi için zeytin yetiştiriciliğine önem vermesi gerekiyor. Türkiye'nin dünya ticaretinden payını artırması, Türk markalarının dünya raflarındaki yerini bir an önce alması için önlemler alınmalı. Geleceği parlak tarım ürünü zeytin ve zeytinyağının da korunmasında önemli bir aşama olan, "Toprak, Tarım, Tarım Sigortaları ve Lisanslı Depoculuk Kanunları" henüz yeni çıkarıldı.

Var yılı mı yok yılı mı?

Zeytinciliğin temel sorunlarından biri de klasik yöntemle hasat yapılırken dalların ucunun kırılması. Zira gelecek yılın potansiyel zeytini bu sürgünlerde... Ürünün hasat edildiği yıla "var yılı" denirken, kırılmadan dolayı ertesi yıl ürün olmadığı için o yıla da "yok yılı" deniyor.

Zeytin ve zeytinyağı, yurda doğanın güzel bir armağanı

Teknoloji, zeytincilerin hizmetine yetişti!

Türkiye'de zeytin ağaçları yaşlı. Zeytin hasadında da verim artıran modern teknolojiler henüz kullanılmıyor. Bu nedenle acilen zeytin ağaçlarının tazelenmesi ve modern toplama tekniklerinin uygulanması gerekiyor.

Zeytin üretimi

Dünyada 7,5 milyon hektar alanda 700 milyon adet zeytin ağacı ulunuyor. Bugün zeytin ağacı varlığının ve zeytin üretiminin yüzde 95'ten fazlası Akdeniz havzasında bulunuyor.
Zeytin, ülkemizin de önemli bir varlığı. Dünya zeytin üretici ülkeleri arasında; ağaç varlığı açısından ülkemiz dördüncü, alan açısından da altıncı sırada yer alıyor. Böylece dünya zeytinyağı üretimine yüzde 8 oranında katkıda bulunuyoruz.
Zeytinliklerden elde edilen ürünün yüzde 70,6'sı yağlık, yüzde 29,4'ü ise zeytin. Sofralık zeytin üretiminde de ise İspanya'dan sonra ikinci sırada yer alıyoruz. Zeytin yaklaşık 400 bin ailenin doğrudan geçimine katkıda bulunuyor...

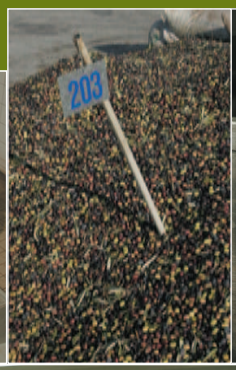
Coğrafi işaret dönemi

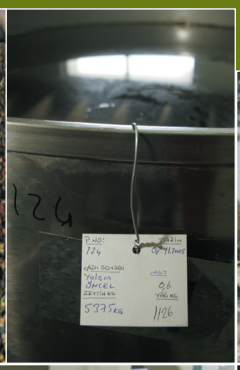
Coğrafi tescil, son dönemlerde önem kazanmaya başladı. Gelişmiş ülkelerdeki gibi Türkiye'de de zeytiniyle ün salan bölgeler ürünlerine coğrafi işaret koymayı istiyor. Ayvalık Ticaret Odası da ünü dünyaya yayılar Ayvalık zeytinyağına coğrafi işaret almak için çalışıyor.

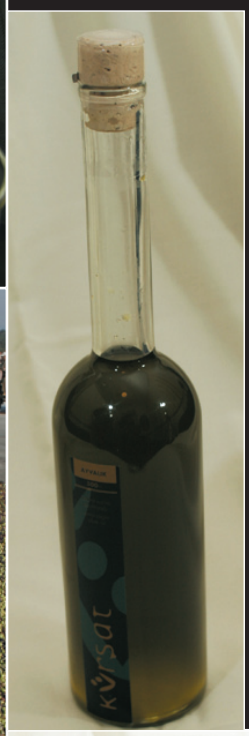

Verim temel sorun

→ Türkiye'de zeytin alanları ve ağaç varlığı mevcut potansiyelin çok altında. Zeytin alanlarını artırmak için zeytinlik tesisine uygun makilik, fundalık ve özellikle orman vasfını kaybetmiş alanların bu amaca uygun şekilde tahsis edilmesi ve zeytin alanları ile ilgili projeli yatırımların desteklenmesi,

zeytin ağaç sayısının artırılması için zeytin fidanı dağıtımı gibi desteklerin sürdürülmesi gerekiyor.

→ Zeytin alanları ve ağaç varlığımızla ilgili bilgiler yetersiz.

→ Ağaç başına zeytin verimi düşük.

→ Kaliteli zeytin ve zeytinyağı üretimi için uygun çeşit kullanılmıyor.

→ Yıllara göre yüzde 90'a varan ürün kaybı olabiliyor.

Zeytinyağında hedef 1 milyar dolarlık ihracat

Türkiye, zeytinden 2010'da 1 milyar dolarlık ihracat bekliyor. Günümüzde Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde yoğunlaşan zeytin ve zeytinyağı ihracatından elde edilen gelir, 250 milyon dolar dolayında bulunuyor. Bu rakamın beş-altı yıl içerisinde 1 milyar dolara çıkarılması hedefleniyor.

→ Türkiye, 1994'te 46 ülkeye ihracat yaparken, 2001 yılında ülke sayısını bu 58'e çıkardı. Milyon dolar değerinde ihracat yapılan ülke sayısı ise dokuza ulaşmış bulunuyor.

→ Dünya zeytinyağı pazarı 3 milyon tonluk bir hacim içeriyor. İhracatta "Akdeniz beşlisi" diye anılan İspanya, İtalya, Yunanistan, Türkiye ve Tunus sıralanıyor. Suriye son dönemlerde atağa geçmiş durumda.

→ Dünya pazarında üç tür zeytinyağı satışı yapılıyor. Dökme, varilli ve kutulu. Türkiye son dönemlerde markalı ve ambalajlı ihracata ağırlık vermeye başladı.

→ Türkiye'deki zeytinlerin çoğu Gemlik türü, yani siyah zeytin. Daha çok iç pazarda tüketiliyor. İhracı yapılan, pazarı olan ürün ise Domat türü zeytin ve bundan üretilen zeytinyağları. İhracat sağladığı için Domat türü fidan ekiminin teşvik edilmesi gerekiyor.

